

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG

Megjelen minden szerdán és szombaton este.

Külföldi iratokat olvasni nem adunk.
Szerkesztőség: Kazinczy-utca 666.
Kiadóhivatal: Landmann Miksa és Társai.

Szerkesztik:

dr. Buza Barna és dr. Székely Albert

Előfizetési ár: egész évre 10 korona, félére 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fillér. — Egyedül számú ára 10 fillér.

Hirdetéseket a legutóbbabb árban vesszük.

Élet-halálharc.

Írta: Dr. Nagy György.

Recseg, romlik az alkotmány épülete. Itt egy pillért dönt le a császári erő zak, ott a fedélzetet bontja, emitt az alap alá aknákat fur.

A jobbakkal egy táborba gyűltek. Az igazak egy zászló alá csüdütek. A szörnyű küzdelemben az a legszörnyűbb, hogy a magyarok között, saját véreink között akadnak olyan elvetemültek, hitványok, kik császári zászlóba szegődve, mint miniszterek, főispánok sáfárkodnak a nemzeti akarat, a nemzeti önállóság letörésén. Ezek a gyászmagyarok nem vesztik szemmet, tehát mindenre vállalkoznak. Utálat, undor vesz erőt az emberen, mikor nap-nap mellett olvassa, hallja, hogy züllött, tönkrement mágnásokból, súlyos erkölcsi bűnök miatt elcsapott tisztviselőkből, a társadalmi szeméjtől főispánok lesznek.

A nemzet eddig a passzív resistencia, a tetlen ellenállás fegyverével védekezett a romboló erőszak ellen. Az események azt követelik, a történetek azt parancsolják, hogy változtatni kell a hadi taktikán, a tétlenséget a cselekvés, a beszédet a tett kell, hogy felváltsa. Kinek drágább a magya egyéni boldogsága, mint a hazája

szabadsága, ki előtt szentebb az egyéni vagy családi érdek, mint a nemzet jövője, ki kedvesebbre tartja a dicstelen életet a dicső halálnál, az hallgasson, az álljon félre, az vonuljon el a küzdőtérrel.

Azok pedig, akik ott maradnak, a kik előtt a legdrágább a Haza szabadsága, legszentebb a nemzet jövője, kiknek hite, vágya, imádsága, álma a szabad, független Magyarország, azok göngyölgék be a zászló selymét, melyre a nemzet szentesített jogai vannak hímelve s ökölbe fogva a zászló rudját, sujtának az erőszak, a bűn, a hazadulács sötétség köze.

Imádsággal nem lehet a belpolitikot meggyógyítani, a betörő rablóknak hiába magyarítja az áldozat a törvény tiltó rendelkezéseit, a hiénát nem lehet a szentségtöréstől zsoltárral elriasztani. A császári önkény belpolitikóit, az alkotmány szentélyébe betörőket, a nemzeti hagyományok hiénáit nem lehet passzív resistenciával legyőzni. A szelidségnek, a jóságunk, a törvényiszteletnek örök dicsőségű Mestere, az Ur Jézus Jeruzsálem templomában a pénzváltókkal és galambkufárokkal szemben nem helyezkedett a passzív resistencia álláspontjára, hanem azokat onnanközte, tetlen akadályozta meg, hogy az imád-

ság házat a latrok barlangjává tegyék. Hát mi meddig tőrjük tetlenül, hogy a templomok templomában a népfenség, a szabadság Istenének tiszteletére épített templomban: az országházban, a törvényhatóságok termeiben a császári önkény lakójai üzzenek istentelen orgiákat?

A befallatoztó ajtó, az odavagott tintásüveg, a szétfolyó tojás egyegy halvány megnyilatkozása a cselekvő akaratnak, De nem elég! Az elvetemült betörőt nem riasztja vissza az elárcozott ablak, kinek lelke a becsületességben megkérgesedett, az fel sem veszi a poltájához dobott üveget, kinek gondolata, szándéka, becsülete mosokos, az nem törődik a ruháját bepiszkoló tojással. Erősebb eszközök kellene!

Ha a minisztereket, a főispánokat a jellem, a becsület, a hazafiság öröké alá állítja a közvélemény s ökte törpekként találja, kimondja rájuk a megbecstelenítő ítéletet, ezek a firmák azt fel sem veszik, tulzott jámborság lenne tőlük ilyen erkölcsi érzékenységet követelni. A vaknak a színről, süketnek a hangról, bolondnak az észről, becsületlenek a becsületről hasztalan beszélsz. Nem érti, nem érzi. De minél becsületlenebb valaki, minél sivárabb lelke, minél posványosabb gondolkozása annál job-

ban becézgeti, dédelgeti, kecsgeti a hűségnek, a gyönyöröknek földi sátorát. Tetést. Minél jobban fél az igazságos örök élettől, annál szívósabban ragaszkodik a bűnös földi élethez. A becsületlenek nem a lelket, a becsületét kell passzív resistenciával megsebezni, hanem a legszebb beszéddel: a tettel, a Jézusi példa szerint kell velük elbánni. A miniszter és főispán címe alatt lappangó gazembereket ököllel, korbáccsal kell kiverni a nemzeti akarat szent templomaiból.

Nem kell attól félni, hogy a csendőrség, a katonaság a császári lakókat fogja segíteni. Segíti most keznyerszből, míg csak tojás, tintásüveg példázata a harcot, de nem fogja segíteni azokat, ha eljön az igazi tetek ideje, mikor a tinta helyett vér folyik s acéllá erősödik a tojás. Magyar csendőr, magyar katona tudni fogja kötelességét, mikor választani kell a szabadság meggyilkolásának hóhérs munkája s az alkotmány védelmének dicsőséges küzdelme között.

Elég volt már a tétlen ellenállásból, tegyünk más valamit. Mutassa meg a nemzet, hogy nemcsak türelme csodálatos, hanem akarata, elszántsága, tettereje is. Várjuk a vezérek szavát, a tette serkentő üzenetet.

King.

Nem a pénz, — a kenyér, a gyomor uralkodik a világon. A pénz csak nélkülözhetetlen eszköze ezeknek. Nem pénzért, — kenyérért dolgozik ki ésszel, ki kézzel, szóval ki hogyan tud.

A kenyérért való küzdelem hozta a mi falunkba is a Mister Antonio cirkusát. A cirkus személyzete Mister Antonio családjából, King chirai késdobálóból és Mici kisas-zony lovornóból állott. Az egész társulat kis szekérházikóban vonult meg, mely aligha volt képes ellenállani az idő viszontagságainak.

Alighogy falunkba érkezett a komédiás társulat, hozzáfogtak a ponyvák kifésztéséhez, az aréna elkészítéséhez. Majd hogy ezzel elkészültek, dobbal, muzsika szóval járta be maga Mister Antonia és King késdobálós a falut, természetesen a lehető legfantasztikusabb öltözékben. Kihirdették, hogy este 8 órakor változatos programu előadás lesz, lyonot tehát ott mindenki, a ki a művészi mutatónyok iránt csak egy kisit is érdekli. Annál is inkább, mivel a belépti jegy ára a minimumra van redukálva. Egy álló helyre csak 20 fillérre kerül.

Megjött az esti 8 óra. Az álló helyek zsúfolva voltak. Sőt az ülő helyekre is jutott egy-egy tehetségesebb polgár, avagy hivatali dignitás.

Csengették. Egyet . . . kettőt . . . hármat. A nézőtér elcsendesült, — viruló leányka lépett az aréna mosolygó tekintettel. Szoknya helyett könnyű, kék atlaszbugyogó simult testéhez, míg dagadó kebelét test-színű trico borította. E fölött megyszíntű aranyos sujtásokkal megpakolt mellényke volt. Nem volt új e kosztium, inkább kopottas is, — a fagyatékos világitásnál azonban mégis tündérnek tűnt föl benne a leányka, a mint könyvedén meghajolva, elragadó mosoly kíséretében láttatni engedte gyöngy fogsorait. Mici volt, — a cirkus széparcu lovornója.

Nyomában hatalmas termetű férfi jelent meg, a késdobáló King. Chinainak kellett lennie a program szerint, egy röpket tekintet azonban meggyőzte a szemlélőt, hogy e sötét, ömött bajuszú, éjféketé fertői fiatal ember sohasem látta a mennyei birodalmat. Deli volt, mint a legtöbb vérbeli, fiatal magyar ember. A chinai öltözék szinte leritt telt, izmos idomairól. O is meghajlott, ő is mosolygott ő is bókolta a közönségnek. Aztán egy fatáblát hozott, felállította s elébe helyezte oldalalásban a kedves megjelenésű fiatal lánykát. Majd 24 egyforma, rendkívül hegyes kést vett elő s mintegy 10 lépcsényire távolodott a táblától.

Következett a mutatóny. — King ránézett a leányra. Az biztató

mosolygással nézett vissza, mintha mondanak akarná: Nincs mitől tartani, hisz annyiszor sikerült már ez nekünk. S King hozzáfogott rettentés művésztetéséhez. A hegyes kés megvillant kezében s ott állt meg a táblára furdolva közvetlenül a leány feje fölött. Jött a második, a harmadik, . . . a huszonnegyedik, s a leány épségben állott, körültekelve késekkel. A közönség fölélekezett. — Mici hálás pillantást vetett Kingre, hogy a kemény atléta megrezdült bele.

A késeket kiszédelte. Mici újra a táblához állt, do most már arccal King felé. Megvillant megint a kés — s jó helyre furdított. A második, a harmadik is, s a szép leánykának feje késekkel volt körülveve. Oly szép volt így . . . King is érezte s ha az a leányka még egyszer szemébe tekint, képtelen lesz idegeinek nyugodtságát megőrizni. S talán ez a tudat, talán más valami agyába kergette a vért, — s a negyedik és bizonytalanul furdított a táblakb. King szeretne volna az örületes játékok abba hagyni, de mit szól a közönség — aközönség. S az ötödik kés is kirepült kezéből s megállott a leányka hókebelében.

Nem próbálom meg leírni, mi következett erre. — Az iszonyatnak, az elégedetlenségnek rettentés keveréke, mely orkántként tört ki a közönség soraiból. Csak Kinget,

csak az ügyetlen késdobálót szidta, átkozta mindenki.

De ő mit sem tudott már erről. Mint örült kapt fel a lánykát. kihuzta kebléből a kést, a porondra fektette. Aztán odatapasztotta ajkát ahhoz a vérző kebelhez és senkit, de senkit nem akart engedni hozzá, mintha ehhez a szebett lánykához csak neki volna jussa. Nem tudta, mit tesz, nem tudta, mit gondol, csak érezte, hogy mértéktelül fáj a lelke, a zive, hogy valamit elveszített, a mit az élet soha, de soha vissza nem adhat neki, — s e rettenetesen igaz és súlyos gondolat fölvillanásánál a tomboló közönség méltatlanokodása úgy tünt föl kábult idegeinek, mint eszevesztot gunyakkal az ő egész sorsa, az ő egész élete fölött. S a mikor a haldokló leányka még egyszer feltekintett homályos tekintettel s szedorjesedő ajkai kiejtezték utoljára az imádságos Mária nyvet, King azt hitte, hogy a zive menten meghasad. Hisz ő szerette ezt a cirkus légkörében nevelkedett s mégis hótiszta mezei virágot, kit csak a kenyér köztől ehhez a bizonytalan pályához, — szerette örületelen mindög s most véreben vonaglik elötte, mert ő otlotta ki életét, mert ő tette kockára ugyancsak a kenyérért — a kenyérért.

Ifj. Inozinger Ferencz.

Harc az alkotmányért.

A hátrálékos adók behajthatók-e exlexben?

Írta: **Mátolai Etele.**

S.-a.-Ujhely, 1905. Téli 5. é.

Csak történetesen vetém rá szememet a „Pesti Napló” f. é. okt. 29-i számában megjelent közleményre, mely szerint az egyik királyi tábla az első bíróság ítéletének megváltoztatásával kimondja, hogy a régebbi évekből megszavazott adókból maradt hátrálék exlexben is behajtható.

Bátor vagyok a t. királyi táblával ellenkező meggyőződésemet előadni.

A t. kir. tábla nyilván megfelelt az arról, hogy mikor a képviselőház az évi költségvetést — tehát ebben az adókat is — már megszavazta: még akkor kerül tárgyalás — esetleg szavazás alá a felhatalmazás — ugynev. appropriáció kérdése, hogy a megszavazott költségvetés — tehát az adókra nézve megadja-e a képviselőház a felhatalmazást a tényleges kormányoknak vagy sem?

Es ha ezt esetleg megtagadja, hiába vannak az adók megszavazva, a kormánynak azokhoz nyulnia, azokat a kormány részére beszédni és beszoigaltatni nem szabad.

Tehát az a kérdésnek csak egyik oldala vagy fele: „megvannak-e szavazva az adók?” a másik oldala vagy fele az: „fel van-e a kormány hatalmazva az adók szedésére és felhasználására?” és ha nincs, rá nézve éppen annyi, mint ha nem volnának megszavazva.

Alkalmazzuk a jelen esetre. Hiába voltak az adók az 1904. évre megszavazva, és az akkori tényleges kormánynak megadva a meghatalmazás azok fedezetére, a *mostani* kormánynak nincs megadva a felhatalmazás azok felhasználására, tehát az akkori adókból maradt hátrálékokat behajthatja és felhasználja sem szabad; annál kevésbbé, mert a képviselőház azt még a meglevő pénztári készletek kezelésétől is eltiltotta.

Tévesen ítélt tehát az illető kir. tábla, midőn 1904. évi adóhátrálék behajtása végett a mostani kormány javára az illető hátrálékos ingatlanra az árverést elrendelte.

Dókus Gyula üdvözlése.

Zemplénvármegye alispánjához hazafias és rendíthetetlen eljárásáért s férfias magatartásáért még egyre érkeznek a polgári bizalom megnyilvánulásának jelei. A legutóbbi érkezettek közül közüljük a következőket:

Szerencs város képviselőtestülete dr. miskolci Kovács Gábor indítványára Dókus Gyula alispánt dísz-

polgárrá választotta és ezt a következő távirattal jelentette be:

Képviselőtestületünk megbízásából és a magunk nevében is honfiai lelkesedéstől áthatva üdvözljük Méltóságodat az alkotmányunk sérthetlenségéért folyó nemzeti küzdelemben tanúsított üzeneten, hazafias magatartásáért. Biztosítjuk Méltóságodat, hogy Szerencs község képviselőtestülete és előjárósága hazafias működésében és törekvéseiben mindenkor rendíthetetlenül követni és bárholnan jövő jogtalan erőszakos megtámadással szemben támogatni fogja. Egyszersmind örömrünk szolgál közölhetni azt, hogy községünk képviselőtestülete Méltóságodat türethetetlen hazafias magatartásáért ma tartott közgyűlésén egyhangulag Szerencs város díszpolgárává megválasztotta.

Kelt Szerencsen, 1905. év december 1-én. — *Csuka Miklós főjegyző, Molnár István főbíró.*

Lehoczky Endre szinai esperesplébános házánál a környék intelligenciájának színe-java ünnepelte *András* napját és innen a következő sürgönyt küldötték:

„*András* napja alkalmából egybegyűlt társaságunk a magyar alkotmány védelméért folyó harcban tanúsított hazafias magatartásáért szeretettel üdvözljük és további működésére a mindenható áldását kérjük. *Lehoczky* Endre és még 30 aláírás.”

Kis- és Nagycigánd községek e hó 3-án tartott képviselőtestüli ülésében Dókus Gyula alispánt *diszpolgárunkká* választották s erről táviratilag jelentést tettek.

Végző.

A „Felsőmagyarországi Hírlap” 97. számának 4-ik oldalán megjelent nyilatkozatomnak, a szerkesztőség által hozzáfűzött megjegyzésre végzőként a következőket jelentem ki: Szaszák Bertalan, ki nem altiszt, hanem a közönséges és ajánlott levelezés kézbesítésével megbízott postaszolgája sem rendeletemre, sem kérészemre, sem pedig hallgatóságos beleegyezésemmel nem két napon át, hanem egy óráig, egy percig sem segédkezett a főispáni titkárnak. Aki ezt állítja, de föltétlen hitelességgel be nem bizonyítja, azt rágalmazónak jelentem ki. — Szaszák Bertalan levélhordó *önként adott* nyilatkozatot a szerkesztőségnek letéve bárki megtekintheti.

Sumics György napidíjas szolgát illetőleg már előző nyilatkozatomban kijelentettem, hogy a főispáni titkár ur felkérésére f. évi november hó 21-én este általa elhozattam a főispáni póstát és hogy ezen tettemben csak a legnagyobb elfoglaltság találhat hibát.

Mihalovics Miklós egyáltalában nem pósta alkalmazott és azt hiszem a kir. hivatal szolgásmegnyelzete első sorban tiltakoznék az ellen, hogy ő pósta- és táv. szolga volna. Szegényfeje amolyan tedd-ide tedd-oda aprópénzből ölösödő, humanizmusból eltartott küldőnc.

Végül nem áll ama gyanúsítás sem, hogy tértivevényes leveleket a pósta kikerülésével egyenesen a címzeteknek vitték volna, mert azokat postakönyv mellett szabályszerűen feladva a levélhordók kézbesítették.

Ezen ügy megvilágosítása céljából sem most, sem jövőben több mondani valómn nincs.

Az ítélezkést pedig az elfoglaltan olvasó közönségre bízom.

Sátoraljai ujhely. 1905. dec. 3. án.

Rozsnák Gyula

posta- és táv. fo. ügyelő.

Leközöltük *Rozsnák* ur nyilatkozatát szöszerint s ezzel hírlapírói kötelességünknek eleget tettünk s ha a nyilatkozó ur azt hiszi, hogy most már teljesen tisztázta az ügyet, hát ebben téved. Itt nem tagadással kell bizonyítani, hanem sajtotörben hozott ítélettel mikor is a tanuk e s k ü alatt vallhatják az igaz tényeket.

Aljas fegyverek.

A hazaáruló kormány lapjait, rüpitait nem szoktam előolvasni s így fogalmam sem volt arról, hogy a Bpestben megjelenő „A haladás” című kormánylap személyem ellen — burkoltan bár — támadást intézett.

F. hó 3-án kaptam beküldve itt Szauijhelyben f. hó december 2-án feladott borítékban „A haladás” 31-ik számát, amelyben Pallavicini ögróf meggyefőnök installációját írja le. Ugyanezen lapban „Válasz Zemplénbe” cím alatt neki ront ez az újság lapunknak, a szövetkezett ellenzőnek és rám vonatkozólag azt a megjegyzést teszi: „De talán még megkérdézzük a „Felsőmagyarországi Hírlap” szerkesztőjétől, dr. Székely Albert irtól, hogy — mi újság Sűmíegen?”

Kénytelen vagyok erre reflektálni, mert e lapot itt uton utódn ingyen osztogatták s így aki előlvasa fenti rejtelmes kérdésben gyanúsítást láthat egynéi, vagy politikai tisztességem s becstelenségem ellen. Ezt pedig nem tűrhetem.

Hajdan a császárpártiak orgyilkokkal mérőgel, bürtönnel és akasztófalakkal tették el láb alól a nekik nem télszó hazafiakat. Felfogadott bérencek segédkeztek nekik. Ugy látom, hogy a felfogadott császári bérencek ma is léteznek és még aljasabb fegyverekkel küzdenek, a becstelenségről.

Valaki bélem akar kőtni, de nem tudom, hogy ki? Névtelenül borítékban figyelmeztet egy sőtőtben bujkáló fráter. Mert hisz azért adták fel Ujhelyben címre e lapot a rám vonatkozó megjegyzést alánuzva, meg kérdőjelezzé tentával.

Hát állok előbe!

Sűmíegen 8 évig laktam Mindvégig választmányi tagja voltam a Kisfaludy Sándor által alapított sűmíeg kaszinóznak, mely legrégibb kaszinója az országnak s melynek Deák Ferenc is tagja volt. Választmányi tagja voltam a sűmíeg lővőde egyletnek, mindkettőnek tagjai tisztességes becsületes úri emberek. Ott alapítottam a „Sűmíeg és Vidék” című független hetilapot, mely még ma is fenáll. Hirdtettem és terjesztettem írásban és szóoklatokban a függetlenségi eszmét. A Sűmíeg melletti Tapolezán heteken át küzdöttem vezérem Kossuth Ferenc első megválasztása érdekében Eitner Zsigárd Sűmíeg Vilmos barátám mostani országgyűlési képviselőkkkel. A zala szertgróthi választókerületben, melyhez Sűmíeg is tartozik Bogyay János bátyám sűmíeg-rendeki nagybírtokos függetlenségi párti jelölt érdekében Eitner Zsigával együtt voltunk főkortesei s harcoltunk a függetlenségi eszme diadaláért. Végtelenül restellem, hogy magamról meg kell ezeket írni, nem kérdésesből tesztem, de utmutatásul, hogy a ki kívánsi ott megduhatja, hogy vajjon egynéi,

vagy politikai becstelenségem ellen a legcsokélyebb kifogás fölmerül-e?

A zalaezerségi ügyvédi kamaránál melyhez tartoztam bárki is megtekintheti, hogy valaha diffamádi cselekedetet követtem-e el.

Az a kérdéso tehát az ismeretlen írónak, vagy a levél beküldőjének, hogy mi újság Sűmíegen egy orvátámadás akar lenni egynéi, vagy politikai tisztességem és becstelenségem ellen. Gyanut akar kelteni ellenem itt Ujhelyben, de aljas labancpárti módszer szerint burkoltan.

Alljon velem szentül-szembe az illető s mondja el, hogy mit akar mondani azzal a gyanúsítással, mert ha tovább gyáván bujkál orvul támad bárki legyen is az, egy hitvány császari pribék és becstelenség alávaló gazember.

Dr. Székely Albert.

Az „ögróf” megjött. A városban az a hír van elterjedve, hogy a „Bispán” ma delután Sátoraljai ujhelybe érkezett és a közigazgatási bizottság hétfői ülésén elnökölmi akar. Kíváncsiak vagyunk, hogy ki lesz ott kivüle?

Munkások liczeuma.

Az angломánia magyar társas életünk legfiatalabb sportja. Előbb a franco-manía járt, kivált amikor a Pesti és a Budapesti Hírlap elválsáának idejében európai és szittya magyarságra szakadt a magyar őrtelenség. Regi ellentét, mely már S. István alatt kezdődik s végig fut vörös fonákra a magyar nemzet ezeréves történelmé! Az utóbbi ugyilatsz mi jövedelmzőbb, mert a Bp. Hírlap azóta kétemelezen házban, rotatiós gőpén dolgozik s egész sereg apró hírlapi utánzója támadt, kik igen pompásan prosperálnak. De a P. H. közönsége sincs apadóban, annak is egy sereg hírlapi utánzója van s nem tudni még, melyik irány kerekedik felül: sarkanyus csizma, pörge kalap, vagy a glacie-keztýis és öilinderes kultúrás irányzat? Mikor legelőször láttam Károlyi Pista grófat a prémes bekecsben és kockás miczi-sapkában, kit azóta ezen utánzónak — sejelelmem sem volt az angломánia jeltésűgéről. Mert, hogy vörös frakkban hajszoljuk a rókát, galambokat puffogatunk, lovakra fogadunk, lawn-tennis-ezőnek és foot-balozunk — az még nem angломánia; az se, hogy a sovány missek szaporodnak el nálunk a francia gyanuanteok és porosztársalg — és nevelőnk nyomában. De ne a hóbortjukban és kapzsiságukban utánozzuk az angolokat; utánoznunk kell őket a politikai megfontoltságban, a családi és vallásos élet kultuszában, de különösen ott, ahol a jövedendő társadalmi életnek rakják le alapjait.

Az szocialis kérdéssel p. o. szembe kell nézünk. El lehet odázni, de napirendre térnünk és kitérni előle nem lehet többé.

De mi törtönik nálunk?

Akik ma szocialis kérdésslekk foglalkozunk vagy 1) *kathedra-szocialisták*, tehát a szürke elméleteknek még szürkebb, csúndes, tudákos hirtetői, kik legfeljebb hallgatógól elölt kuresnek hatást és érvényosúlést; 2) *pályatvezett* impulziv egynék, a szemeli és anyagi világ hajtóúrtját és elégedetlenjei, kiket vezetnek és akiket felhasználának sokszor sajnos a szocialis kérdésslekk szemmiféle viszonyban nem álló stréberek és akiket kinasználunk, lelvőtetnek a tüntetéséknél, de azonnal fél-

relőknek, mirehelt a szociális kérdések komoly megoldásáról lesz a szó.

Angliában a tought sober, a politikai józan-érzék hazájában másképp áll a dolog. Ott a szellemi társadalmi és pénzaris-tocatiának különbözői érdekklődnek a negyedik rend tőrekvéséről; olvassák lapjukaival, szemléket, ellátogatnak gyűlésekre, természetesen végighaladják a femisták hóbortjait, de szóba állnak és komolyan vitakoznak ott a munkás-gyűléseken a kők zubonyos munkásokkal is, egy John Burns-szel, Törn Kan-nel, Ben Tilet-el — anélkül hogy ezen valaki Angliában fennakadna.

Vajjon el menne-e nálunk egy püspök, bármely felekezethez tartozzék, egy Apponyi Albert, egy Majláth gróf, egy Tisza István szocialista gyűlésekre?

Vajjon polemizálnának az zubonyos munkással, felvilágosítanak a felvetett kérdések világirodalmi megvilágításával azt a munkást, ki rá sem ér, de nem is tud hozzá, hogy minden kérdésnek jelentőségéről saját olvasottsága útján meggyőződést táközök szerzhessen?

Csakhogy Angliában igazi közvélemény, van ott nem terrorizálnak senkit külön véleménye miatt. Meghallgatják, kapacitálják a blúzos munkást épp úgy, mint a méltóságos urat — s a nézetek leszirődéséből áll elő a közvélemény, mely döntő, egyedül irányító, mely előtt korona, parlament, part és magán ember meghajlik, mert Anglia érdekét szolgálja e vélemény, s ha be nem vált, azonnal lekerül a naprendről s kivész a közutadtból.

A Fabian Society vagy munkás lycicum oly university extension, szabad lycum-félék, csakhogy directe munkások, proletárok számára. Nem felöntök oktatást, mivel nálunk a 70-es években próbálkoztak s most a legényegyesületek és felekezeti körök reménytelenül kísérleteznek, hanem actualis kérdések népszerű fejtegetése, rendezés a legküzönbb előadók és elismert szakintézközték részéről. Még egy Mill Stuart a synthetikus philosophia megalapítója, egy Spencer Herbert a sociologia uttorője egy Chamberlain az angol világhatalom campedora sem röstelték az ily munkás lycicumokban előadásokat tartani.

Nálunk Pozsonyban, Pécsért, Temesvárotról vannak ily lycicumok és heti felolvasások mindig szulfoton látogatottak. A teknika, nemzetgazdaság, irodalom, ipar, kereskedelem, sociologia, jogrend érdekesebb kérdései kerülnek azokban megvitásra.

Miért ne lehetne nálunk is ilyen lycum? Tout comprendre, c'est tout pardonner. Mindent megértve, minden megboocsátunk. A negyedik rend talán ezekben okulva, higgadtabban fogná fel helyzetét s egyes szociális kérdések megoldásának complicatióját, mint így magára hagyatva. Viszont az iskolaiótt osztályok közvetlenül látva és tapasztalva a szociális visszaságokat el nem zárkoznak hermetico és humanusabban itélőnek sok dologban, a hol az osztálygög, rendi érdek és a míveltség szeparatizmusa elfogatlakká teszi a kiváltságos osztályokat az elnyomottakkal szemben.

Dr. Czirbusz Géza.

HIREK.

A kétezeredik esztendőben.

Egy angol folyóirat a jövő emberéről igen jellemez s satirikus korrajzot ír. Kérdés és felelet alakjában a következőkben mutatja be a kétezeredik esztendő emberét.

— Tud ön irni?

— Nem. En állandóan írógépet használok.

— Tud ön énekeln?

— Nem, fonografot használok.

— Tud ön varni?

— Nem, villamos gépet használok.

— Tud ön rajzolni vagy festeni?

— Nem, fotograf gépem van.

— Tud ön jarni?

— Nem, a villamoson, vasuton, motoron, vagy automobilon járok.

— Lát ön?

— Nem, tökéletes szemüvegem van.

— Hall ön?

— Nem, hallódeszvem van.

— Tud ön aludni?

— Nem, narkotiummal élek.

— Van önnek politikai, társadalmi, irodalmi vagy művészeti véleménye?

— Nem, én egy politikai, társadalmi és művészeti párt szerint adom le a véleményemet.

— Lélegzik ön?

— Mesterségesen köszüléken át.

— **Papi installáció.** Miklóssy Istvánt, a nemrég kinevezett gör. kath. főesperest folyó hó 4-én installálta be új állásába Ungváron *Fircák* Gyula munkács egyházmegyéi püspök.

— **Gróf Apponyi Albertől** megírták lapunk előző számában, hogy f. hó 3-án, vasárnap reggel több képviselőtársával együtt Sátoraljujhelyen fog keresztül utazni. Apponyi azonban más utvonaltal választott. Szatmárn kerestül utazott Míramaroszigetre, ahová *Buzsák* Barna és *Bernath* Béla vármegyénkbeli képviselők is felutaztak.

— **A Kassai kath. papság tisztelgése Rakovszkynál.** Az abauji megyefőnök igyekezett a kassai papságot befolyásolni, hogy nála tisztelegjenek. De a dolog visszafelé sült el. A kath. papok mindig a nemzet ügye mellett állottak, ha azt nyíltan — nem lévén rá szükség — nem is vallották meg mindig. De ilyen vakmerő provokálásra nem maradhattak tőlen. Testiletilag egész tömegben mentek tisztelni Rakovszky abauji alispánhoz élőkön Fodor Sándor kanonokkal, aki lánghó hazafiságtól sugároz beszödben biztosította az alispant, hogy a kat. papság a nemzet szent ügye mellett mindhalálig kitart.

— **Névnyárossítás.** Kiskoru *Weiszberg* József (Tótsva) család nevéit *Szeckely-re*, *Kucsik* János (Magyar-lásp) pedig *Rozgonyi-ra* változtatta meg.

— **Szoborpályázat.** A Sátoraljujhelyben felállítandó Kossuth szoborra kiírt pályázat határideje mult csütörtökön járt le s ez ideig 12 művész 13 pályamunkája érkezett be. A pályaművek ideiglenesen a vármegyeháza egyes termeiben vannak felállítva, mert még eddig a bizottság azokat hivatalosan nem vette át. Pedig jó volna, ha a bizottság nicoőbb intézkednék az iránt, hogy a pályaművek átvétessenek s a nagy közönség részére megtekinthetők legyenek, még mielőtt a bizottság a pályadíjak odaítélése tekintetében döntené. Valaminthogy kívánatos volna az is, hogy a szoborbizottság végleges döntés előtt egy művészekből álló zsüri véleményét kikérné, mert csak így lehet egy minden irányban megnyugtató határozatot hozni.

— **Előadó est.** Vasárnap, december 3-án Kassán a kath. kör nagyermeiben szabad előadást tartott Ambrózy

Agoston, lapunk belmunkatársa „A művészet, vallás és természet háromságról.” A nagy számban megjelent, előklöd társaság, melynek sorában ott volt Fischer Colbric Agost h. püspök is, érdeklődéssel és tetszéssel kísérte az előadást.

— **Joggyakorokok kinavazése.** A budapesti itelőtábla elnöke br. *Galzer* Géza sauhelyi ügyvédjelöltet a budapesti kir. itelőtábla kerületbe. — a Kassai itelőtábla elnöke *Ritay* László jogszilortót a Kassai kir. itelőtábla kerületbe joggyakorokká nevezte ki.

— **Tömeges betörések.** Sátoraljujhelyben folyó 2-áról 3-ára menő éjjel több rendbeli betöréses lopás és annak kísérlete történt, melyet a rendőrség nyomozása szilort egy, a város határában meghuzódott cigány-karaván követett el. A nyolc rendbeli betörésről a következő tudósítást vettük: *Kutoly* Pál eszmadiamester Nagyutca 191. száma házában pinczelakásából, ahol a *Kukul* Jenő eszmadiaségöd aludt, a tettesek alkútes segítségével megnyitották az ajtót s a műhelyen át a pincéhez harmadik helyiségbe jutottak és onnan öt pár eszmadia-lopak. — *Nagy* Sándor nagyutcai 138. sz. háza udvarán a kamara ajtajának lakatát vették le s egy nyitott koferből 1 pár füzös férfi cipőt loptak el. — *Bartók* Jánosné szilészlnő kisujtjai 117. sz. házban lévő lakásának az udvarra nyíló üvegajtaját egy tábla kitörése után kinyitották és a konyhán keresztül lakóosztályába nyitottak, ahol kivül *Bartók* Béla, egyik leánya és egy 10 éves fia aludtak *Bartók* a neszre felébrett s akkor látta, hogy a szobában áll egy magas sötét ruhás férfi, kezében magasra tartott revolverrel és egy asszony, kezében egy gyertyával, akik *Bartók* né larmájára elmenekültek s eközben egyszer az udvaron és másodízben az ablakon keresztül lötek úgy, hogy a 9 milliméteres golyó a falba furodt. Innen kevés ruha- és vászoneműt loptak. — *Szman* Márkusz Palotás-utcai üzletéből 20 korona pénz és 2-3 kiló mazsolaszörtlö loptak. — *Léw* Herman Palotás-utca 155. sz. házban lévő keresmájának rolóját bevették és onnan 1 rud szalámí vitték el. — *Grünfeld* Henrik Palotás-utca 125. sz. alatt boltjában az ablak betörése után szintén behatoltak, de itt a házbeliek észrevették és elriasztották őket. — *Markó* Mihály eszmadia házából is elzavartak a tetteseket, akik hármán voltak doroggal felfegyverkezve. — Éjjel 2 óra tájban a város ellenkező, északi végén *Hamza* András hegyőrszéphalmi-utí udvarán egy magasabb és egy alacsonyabb termetű, rövid létek kabátos férfi járt, a barometreozet akarta feltörni, de *Hamza* észrevette, miközben a tettes Széphalom és Rudabányaeska felé menekült. November 30-áról december 1-ére menő éjjel *Hamza* sertes öljából egy darab 150 korona értékű fehér szőri, hízott kocassert loptak el. — A rendőrség és esendőség a legszölesebb körben indította meg a nyomozást.

— **Előleges szini jelentés.** A marosvásárhelyi széklőfyűdi tud. színház vasárnap este Sátoraljujhelyben a városi színházban egy nagyobb szabású előadást fog rendezni tökletesített szines mozgófényképekkel. Szine fog kerülni az orosz japán háború. Ezen kívül szünetlən szörazkötőt mozgófénykép, köze gróf *Teleki* László kolozsmegeyi főispán beiktatása, melyet a vállalat művelzője vett fel a helyszínén. E nem mindennapi érdekes és hazafias

előadás iránt előre láthatólag óriási lesz az érdekklődés. Jegyeket már is lehet előfegyyezni *Landesmann* Miksa és *Tsa* könyv- és papir kereskedésében.

— **Betörések Megyaszon.** Megyaszó tudósítónk írja, hogy ott egy idő óta egy szervezett betörő banda veszélyeztetü Megyaszó és környéke élet s vagyönbiztonságát. Legutóbb *Bán* y a y *János* gazdálkodó kárára követték el betörést és az ennek folytán megindult nyomozat során a esendőség a banda két tagját, *Szabó* Dániel és *Tóth* Lajos szemüdeben elfogta, a kik kihallgatásuk alkalmával tiz betöréses loptást ismertek be. Társaikat azonban elárulni nem akarják s most a további nyomozat feladata a tettes-társak kihuzatósítása lesz.

— **1890 korona értékű bort kiöztöttek.** E. hó 2-áról 3-ára menő éjjel az ungvári pincék között nagy és vakmerő betörés történt. *Róth* József kereskedőnek új borházát feltörték és a külböző minőségű borokból 1890 korona értékű bort a hordókból a borház padlóján szörijelöntöttek. A tettesek egyes hordókat a fenekek itöttek be és úgy eresztették ki a bort.

— **Ügyvédi irodák keres egy harmadéves joghallgató, aki gópirásban és gyorsírásban teljesjen jártas. — Hol? Megtudható a kiadóhivatalban.**

— **Dunky** *Fiverek* cs. és kir. udv. fényképezők műtere naponta a közönség rendelkezésére áll. — **Sátoraljujhelyen** e hó 10-én lesz nyitva. Művész szép képek olcsó árban köszölnek.

— **Róth Vilmos.** rőfös, posztó és divatúrú raktrár üzlete felosztására miatt melyten leszállított áron végzárulítja.

— **Tanuló felvétetik lapunk kiadóhivatalában.**

A szerkesztőség üzenetei.

U. I. Dobsina. A nem öröklött, tehát személyi vagyönban lemenők s végrendelét hiányában a hívostárs az egyödül örökös és így az ollait szörtlé miteon kirovathotnek. — **Bogyay** *Zsigmond* urnak **Sárospatak** k. Levölét olintözés végett *Matolai* *Etele* urnak átadtuk. — **Goldglanz** *Geozel* hitő-lája a jövő számban jön.

Felölös szerkesztő:

dr. FEHÉR MÁRTON

Kiadótulajdonos:

LANDESMANN MIKSA.

Birtokeladás.

Szabolcsmegyében, Nyiregyháztól egy órányira, a vasutól fél órányira egy 383 holdas birtok, 25 hold szőlő és gyümölcsös, s többi szántó, gazdasági épületek, 10 kat. hold dohanyengedély, bankteher 30.000 korona 110000 koronáért eladó.

Ugyanott esetleg még egy 750 holdas hasonló birtok eladó.

Bővebb felvilágosítás nyerhető **Dr. Nagy Arthur ügyvéd** irodájában Sátoraljujhely, Kazinczy-utca.

cognac és tea nagy választékban és igen jutányosan

kapható: HRABÉCZY KÁLMÁN gyógyáru üzletében (Drogéria.)

Sátoraljujhely, Főtér.

Rum,

Alapítva 1845.

Telefon 226.

Az ország legnagyobb és legmegbízhatóbb férfi, fiu és leányka ruhatelpe

NEUMANN M.

cs és kir. udv. szállító. szerb és bolgár udv. szállító.

Miskole Széchenyi-utca 44. Miskole

Saját felügyelete alatt kizárólag gyapju szövetből készült ruhái u. m. **városi bundák, utazó bundák, lábszárkók, gazdasági kabátok utcai és salon öltözetek** minden alakra készen kaphatók.

Különlegesség fiu- és leányka ruhákban, a melyeknek megrendelésénél a kor mértékül szolgál.

Mérték utáni rendelések mesteri szabással és mérskelt árban készülnek.

Nagy képes árjegyzéket ingyen küldök.

Kiadó pince.

A városban egy szép, nagy, száraz pinczehelyiség kiadó. — Bővebbet a kiadóhivatalban.

A Kazinczy-utcában több kisebb-nagyobb üzlethelyiség kiadó 1906. május 1-étől.

Felvilágosítást ad

Péchy Jenő

fodrász.

Egyedül valódi THIERRY-féle BALZSAM.

Ezen balzsam belsőleg és külsőleg hat. Tulajdonságai: és Utóórhatetlen hatású gyógyszer a tüdő és mell betegségek, enyhíti a katarrhust, oszlatja a köpködeket, megszünteti a fájdalmas köhögést, meggyógyítja az idülté vált ilyen betegégeket is. 2. Kittiő hatású torokgyulladásnál, rekedtségnél és minden torokbetegségnél stb. 3. Mindenféle lát alaposan elűz. 4. Meglepően gyógyítja a máj, a gyomor és has minden betegségét, különösen gyomorgörcsöt, kólikát és csikarásokot. 5. Megszünteti a fájdalmat, gyógyítja az arany eret és Hämorrhoidát. 6. Hajtő és vértisztító hatása van, tisztítja a vesét, megszünteti a hypochondriát és melankoliát, erősíti az étvágyat és az emésztést. 7. Kittiő hatása van fogfájásnál, lukas fognál, szájszűlyünel és minden fog- és szájbetegeknél, megszünteti a fellbűfőgést és a száj és gyomor rossz szagát. 8. Kittiő szer léregek, pántlika gilizta, epilepszia és nehézkör. 9. Külsőleg csodálatos gyógyszerül szolgál mindenféle sebnél, új és réginél, forradás, orbánc, hőküttetés, lisztün, ragya, égésisob, fagyos tagoknál, ruh, var és kiütések, kirepedezett durva kéznél stb. megszünteti a fejfájást, túlzást, szaggatást, kuszvénny, fülfájást stb. a miről a részletes használati utasítás teljes felvilágosítást nyújt. Olyan gyógyszer, melynek semmi osadéka nincsen influenza, cholera- és más járvány idején mint első segélynek nem szabad hiányoznia. Figyeljünk mindig a zöld védjegyre, mint fennebb látható! Cim: **Thierry A. „Védangyal” győgtára. Pregrada bei Rohitsch.** 12 kis, vagy 6 kettős üveg ára bérmentve Ausztria-Magyarország minden állomására 5 K. Bosznia-Hercegovinába 12 üveg kis, vagy 6 kettősüveg 5 K. 60 f. Kevesebb, mint 12 kis, vagy 6 kettősüveg nem küldetik. Csak a pénz előleges beküldése ellenében vagy utánvétellel.

Schutzengel-Apotheke des A. Thierry in Pregrada bei Rohitsch.

Hamisítványok és hatóságilag nem engedélyezett balzsamok más védjeggyel, vételle és újra eladása törvényileg tilos. Oly rendelések, melyekkel a pénz egyidejűleg utalványozva van mindenek előtt, rögtön elküldetnek.

Az egyedül valódi Thierry-féle centifolia-kenőcs ereje és hatása. Ezen kenőccsel egy 14 éves, gyógyíthatatlannak tartott esonstzu teljesen meggyógyult, ujjában pedig egy 22 éves, súlyos, rákszerű betegség.

Megakadályozza a vérmérgezést, műtétet fölöslegessé tesz.

A valódi centifolia kenőcs alkalmazását nyer: a gyermekágyas asszonyok mellgyu ladásánál, a tejfolyás megakadásánál, mellkeményedésnél, orbácnál, mindenféle régi bajnál, nyilt láb vagy esonstzu, sebeknél, sós eszú, dagadt lábánál, még esonst szund is; ütött, szurt-, lött-, vágott- és zuzottsebeknél; minden idegen test kivoresére, mint: üveg- és faszilánk, homok, vágószér, túska stb.; minden fekölyünel kelvény, karbunkulus, vadkepeződményeknél, még ráknál is, új és körömmérgőgnél hólyagnál, sebesű lábánál, mindennemű égési sebnél, elfagyott tagoknál, a betegök fokozta okozta fölsebesedésénél, keléskőnél a nyakon, vörkelésőknél, a gyermek fülfolyásánál és sebeiél stb. Legjobb szer rovarecs pés ellen, **tyukaszem** ellen. 2 doboznál kevesebb nem küldetik. Szétküldés csak a pénz előleges beküldése ellen, vagy utánvétellel. 2 tégely ára 3 K. 60 f. Minden tégegybe be kell égetve lenni a cég nevének „Schutzengel-Apotheke des A. Thierry in Pregrada.” Igyszóló beszerzési forrás: **Schutzengel-Apotheke des A. Thierry in Pregrada bei Rohitsch.**

Teljes meggyözödést szerezhet rögtön arról, hogy Thierry A. gyógyszerész balzsama és centifolia kenőcsu megbecsülhetetlen szerek, ha megszerzi a családai tanácsadót, mely több ezer eredeti illaratot tartalmaz. Ezen könyv megküldése bérmentve történik 40 filléres pénzenben vagy bölyogben való beküldése után. A balzsam megrendelői a könyvet megkapják díjtanul mellékelve. Az én egyedül valódi készítményeim hamisított és a hamisítványok árusított kérem megnevezni, a büntetőörvényeszeki intézkedések megtétele végett. **Raktár Budapestben Turök Jozsef győgtára és D. Egger Leo győgtára, Verles L. Lugoš és az összes győgszertarokban.**

Értesítés.

Üzlethelyiségemet házammak lebontása és pénzügyi palotává építése miatt legkésőbbben

=====**1906. február hó 15-éig**=====

ki kell ürítenem — más helyiséget pedig nem kaphatok — árukészletem kiárusítását határozom el, de neu mint végeladást, mert arra készült silány áruval nem rendelkezem, hanem a nálam megszokott rendes realis portékával.

Készletemet tisztelt vevőimnek oly előnyös árban óhajtom három hónap alatt eladni, hogy azt jutányos voltánál fogva, a szükségleten kívül, a közel jövőre is beszerezhetik.

Raktárom a legjobb és legdivatosabb árukkal van felszerelve, miért is ajánlatos a szükséglet mielőbbi fedezése.

A nagyérdemű közönség b. látogatását kérve, maradtam

kiváló tisztelettel

SCHÖN SÁNDOR

Sátoraljaujhely.